

Największe badanie zanieczyszczeń transportowych w Polsce. Rusza kampania pomiarowa w GZM

6 stycznia 2025 roku rozpocznie się największa w Polsce kampania pomiarowa zanieczyszczeń generowanych przez transport drogowy na terenie miast należących do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Raport z badań zaprezentowany zostanie w maju tego roku. W czternastu miejscowościach na słupkach przystankowych pojawią się tzw. samplery, rejestrujące stężenie dwutlenku azotu. Akcję organizuje Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia wraz ze Stowarzyszeniem Alarm Smogowy.

– Obok indywidualnych kotłów niespełniających żadnych norm emisyjnych, to właśnie transport samochodowy jest największym źródłem zanieczyszczenia powietrza na obszarze GZM. Chcemy poprawiać jakość życia naszych mieszkańców, obecnych jak i przyszłych. Czyste powietrze jest jednym z elementów, na które zwraca się szczególną uwagę przy wyborze miejsca zamieszkania – mówi Igor Śmietański, wiceprzewodniczący zarządu GZM.

Katowice, Sosnowiec, Gliwice, Zabrze, Bytom, Ruda Śląska, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Siemianowice Śląskie, Tarnowskie Góry, Piekary Śląskie, Świętochłowice i Czeladź. W tych czternastu miejscowościach na słupkach przystankowych należących do ZTM pojawią się tzw. samplery, rejestrujące stężenie dwutlenku azotu, a więc zanieczyszczenia powietrza, za które w największym stopniu odpowiadają silniki spalinowe. Wybór lokalizacji nastąpił po konsultacji z przedstawicielami gmin, a usługa fizycznego zawieszenia i zdjęcia próbników została zlecona spółce Serwis GZM.

Raport pokaże czym oddychamy

Aż siedemset punktów pomiarowych w 14 miastach aglomeracji pokaże czym oddychają jej mieszkańcy. Czujniki będą mierzyć zanieczyszczenie przez cały miesiąc. Dodatkowo czujniki zostaną zainstalowane w pobliżu stacji państwowego monitoringu jakości powietrza, mierzących poziom stężenia NO₂ w powietrzu w pięciu lokalizacjach: Zabrze, Dąbrowie Górniczej, Sosnowcu oraz dwa miejsca w Katowicach. Prowadzone będą także badania porównawcze na terenach parkowych oddalonych od drogowych ciągów komunikacyjnych.

Po zakończeniu pomiarów opublikowany zostanie raport podsumowujący, który pokaże najmocniej zanieczyszczone miejsca w aglomeracji oraz przeprowadzona zostanie kampania informacyjna wśród mieszkańców na terenie GZM. Raport z badań zaprezentowany zostanie w maju 2025 roku. Partnerem merytorycznym kampanii jest Stowarzyszenie Alarm Smogowy.

Szkodliwy wpływ dwutlenku azotu

Według pomiarów prowadzonych przez GIOŚ w latach 2018-2020 w Katowicach odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń NO₂, wynoszących średniorocznie 40 µg/m³. Podobna sytuacja wystąpiła również w Krakowie, Warszawie i Wrocławiu. Zgodnie z najnowszymi wytycznymi WHO z 2021 r. rekomendowane średnioroczne poziomy stężenia dwutlenku azotu nie powinny przekraczać 10 µg/m³.

Dwutlenek azotu jest szkodliwym gazem wytwarzanym podczas spalania paliw w silnikach spalinowych, największą jego emisją charakteryzują się starsze samochody z silnikami Diesla. Dwutlenek azotu działa drażniąco na spojówki oraz śluzówki nosa i gardła, podrażnia układ oddechowy, może wywołać duszności, kłucie w klatce piersiowej, przyczynić się do skrócenia oddechu i zwiększyć podatność na infekcje dróg oddechowych – szczególnie w przypadku dzieci i osób z obniżoną odpornością. Istnieją podstawy naukowe by przypisać oddychaniu

podwyższonymi stężeniami dwutlenku azotu wpływ na rozwój poważnych schorzeń, takich jak astma oskrzelowa, przewlekła obturacyjna choroba płuc, choroby układu sercowo-naczyniowego oraz nowotwory, w szczególności płuc i piersi.

